

Пейо Яворов

Notata

I

– Схвани духа на времената
и разбери живота нов;
Ще бъдеш близък на сърцата,
но пей ни песни за любов. –

Бъди свидетелка, о мила,
царице в моите гърди –
ти, чийто поглед – дивна сила,
над всяка моя мисъл бди...

И песните, що смисъл нямат –
свидетелствуй пред света, –
не са ли химни, пети в храмът,
в свещений храм на любовта?

II

Защо след толкова възторзи
по хубавия идеал,
защо са тия детски сълзи
на малодушната печал?

Издаднал си на зло в ръката...
Отвсъде гонен и презрян...
Що искаш? – Лъч на светлината
да е от бухали търпян?

Отбягвали те вси – тревожни...
И – никой да те утеши...
Какво! В пигмеи ли нищожни –
за грях! – съчувствие – души?

Да служим честно на доброто,
ти знаеш – чакат ни беди;
тогава – забрави теглото
и мъж действителен бди.

III

Историята? – имена...
То – чет неизброима!
Войни. А всяка война
светило паметно си има.

Да, знам и други род борби, –
в тях виждам човека,
и хиляди са, може би,
онез, що слави щем до века.

Все пак – и тоя, що герой
в цял свят би прогласили,
попитал бих го – ами той
самия себе победи ли?

Че гледаш – храбрия борец –
зла страст го побеждава...
И често лавровът венец
глава престъпна украшава.

IV

– Макар и тъй да бъде, – на твоите изпитания
да няма равни под небето, –
все пак, при сбора общи на хорските страдания,
ще бъдат капчица в морето.

– Съвет ли ще ми искаш? – викни по-харно в нуждите
на твоя век, тъй много хвален –
и на бедите свои тогава ти, чрез чуждите,
ще видиш извора им кален.

И щец глава издигна посред онеправданите,
че право – дълг, ще те повика,
край тружениците други, измежду нас избраните
на пот... с лопата и мотика.

V

... Не е за него дума! – говоря за тълпата,
за пьстрата оная, що пълпи по стъгдите

и празна се прозява: загледай се в лицата,
не са човешки – вълчи... Вълка – удри в зъбите!

А пък народът – знаеш: след ралото си ходи,
над калната мотика измъчен се привежда
и с брадва на ръката по мраз в горите броди, –
трудът му е утеха, трудът му е надежда.

Такъв го аз обичам: обичам го, не крия,
тъй както може само синът баща да люби,
с наивната му глупост и детска простотия,
с пороците му дребни и халосни груби.

Ала погледай, ето – обраснали с бодли,
обраснали с трънаци обширните полета...
все пак така те нивга не би се изтощили
и всякога са почва, от нищо неначета.

VI

Не ме е страх от хорски съд, присъда –
не всякога е прав света,
не ме е страх! – в тъмница нека бъда,
но... да мирува съвестта.

Че тя е страж, що крие се у нази –
дълбоко в нашите гърди,
мълчание незабелязан пази
и над постъпките ни бди.

Кръстосваме из пътищата разни
на тоя свят безгрижно ний,
а там, пред нас, под цъфнали съблазни,
погледнеш – примчица се крий.

И някъде... „Престъпнико нищожни!“ –
обажда се внезапен глас, –
„Престъпнико!“ – озърнем се тревожни
и потъмней светът за нас.

Затворим се: „Престъпник!“ – по стените

чертае някой адски дух;
избягаме: „Престъпник!“ – по стъгдите
и камъните шепнат вслух...

Не ме е страх от хорски съд, присъда –
не всякога е прав света,
не ме е страх, – в окови нека бъда,
но да мирува съвестта!

КРАЙ

Източник: Словото

Публикация

П. К. Яворов, „Събрани съчинения в пет тома“, Български писател, С.1977–1979, под редакцията на К. Куюмджиев
Набиране: Гергана Мечкова и Мартин Митов

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/7184>]